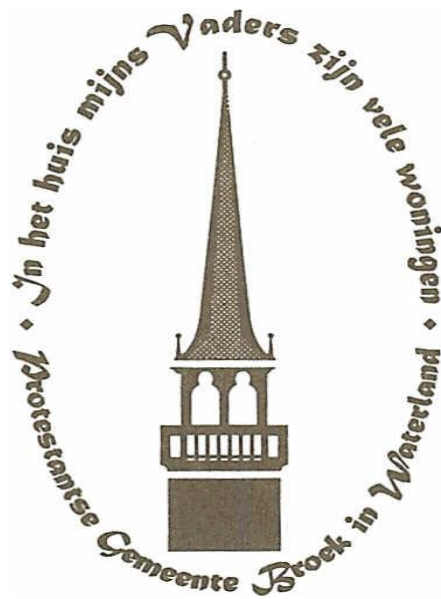

Beleidsplan Protestantse Gemeente Broek in Waterland 2017-2021

Alles van waarde is kwetsbaar

auteurs – i.o. van de Kerkenraad
van de Protestantse Gemeente
Broek in Waterland - :
Danielle Boneveld-van Vuure
Tjerk Doornenbal
Johan Oskam
ds. Martien Pettinga
Annie de Ruitervan Veen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding Beleidsplan	3
Hoofdstuk 1 Een korte schets van de gemeente	4
Hoofdstuk 2 Visie op gemeente-zijn	4
Hoofdstuk 3 De kerk midden in de dorpsgemeenschap	5
Hoofdstuk 4 Werkvelden	6
Hoofdstuk 5 Kansen en bedreigingen	11
Hoofdstuk 6 Communicatie	12
Hoofdstuk 7 Overige beleidsvoornemens, ideeën en voorstellen	12
Hoofdstuk 8 Prioriteiten	13

Inleiding Beleidsplan 2017-2021

Dit beleidsplan is een vervolg op het beleidsplan 2007-2011 “Groeien in aanwezigheid” en op het beleidsplan 2012-2016 “Alles waar je energie in steekt bloeit”.

Groei en bloei werden door kerkenraad en gemeente destijds gezien als woorden die ons gemeentezijn typeerden. Daarbij kun je denken aan getalsmatige en kwalitatieve groei en bloei.

Getalsmatige groei zal altijd een mooie droom van een christelijke gemeenschap blijven. Wat jou persoonlijk raakt, wil je graag delen met zoveel mogelijk anderen. Maar laten we realistisch zijn: deze getalsmatige groei zit er momenteel niet in. Niet in Broek in Waterland, niet in ons land, niet in West Europa. Het is steeds moeilijker om jongeren bij de kerk te betrekken, maar dat geldt ook voor een toenemend aantal (wat) ouderen. Onze gemeente is klein geworden.

Toch is er sprake van groei en bloei in *kwaliteit*. We hebben de beschikking over een prachtig historisch kerkgebouw, dat we graag, nog meer dan nu het geval is, willen inzetten voor de brede dorpsgemeenschap. Daar wordt op creatieve wijze over nagedacht, samen met ieder die zich daarbij betrokken voelt. Een trouwe kern gemeentelieden komt op zondag bijeen voor de eredienst. Muziek en zang, verkondiging en gebed: zo worden we steeds weer bemoedigd met het Woord van God. Velen voelen zich op andere manier betrokken bij het wel en wee van onze kerkgemeenschap. Nog altijd zijn er veel vrijwilligers in touw in en rondom de kerk, ook van buiten de kerkgemeenschap.

Dit beleidsplan geven we als motto mee *Alles van waarde is kwetsbaar*. Dat doet denken aan de dichtregel van Lucebert ‘Alles van waarde is weerloos’. Weerloos voelen wij ons niet. We beschouwen onze kerk en kerkgemeenschap midden in het dorp als waardevol. Maar kwetsbaar. Beide komen in het onderstaande telkens terug: het waardevolle en het kwetsbare.

In dit nieuwe beleidsplan geven we meer ruimte aan gedachten rondom verdergaande samenwerking met onze buurgemeenten Monnickendam en Zuiderwoude-Uitdam. Met deze gemeenten zijn we al enkele jaren in gesprek in het kader van SaGe (Samenwerkende Gemeenten). Het gaat om een ontwikkeling die in de vorige beleidsplannen al werd aangestipt, maar nog niet kon en hoefde te worden uitgewerkt. We willen de beleidsterreinen ook doordenken en zien in het perspectief van: ‘Wat zijn de mogelijkheden om hierin samen te werken en wellicht samen te gaan met gemeenten in de regio?’ We willen dit doen vanuit de *kracht* van onze gemeente - enthousiasme, betrokkenheid, warmte, aandacht voor elkaar - en vanuit de *realiteit* - een kleine, vergrijzende gemeente die de krimp (nog) niet voor bij is.

Een kleine gemeente kan veel betekenen in een dorpsgemeenschap, voor leden die zich er meer of minder actief bij betrokken voelen, maar ook voor anderen. Kleinschaligheid blijkt in tal van sectoren in onze samenleving een eigen kracht te hebben. Toch kunnen we de ogen niet sluiten voor de ontwikkelingen. De menskracht waar we een beroep op kunnen doen, neemt af. Mensen die zich tientallen jaren hebben ingezet, zouden het stokje graag willen overdragen aan een ander. Jongerenwerk komt in onze gemeente nauwelijks meer van de grond. De vergrijzing neemt toe. Dit alles kan verlamdend werken. Dit beleidsplan is juist bedoeld om te bezien of we de sterke kanten van onze kleine gemeente kunnen inbrengen in een groter geheel. Met behoud van het eigen karakter van onze Broeker kerkgemeenschap midden in ons dorp. *Ondanks de krimp geen kramp!*

De periode die dit beleidsplan omvat - 2017 tot en met 2021 - zou naderhand misschien wel eens getypeerd kunnen worden als een ‘overgangsfase’. Tot voor kort was er in onze gemeente een (bijna) fulltime predikant werkzaam, de huidige predikant werkt voor één derde van zijn werktijd in Broek in Waterland. Hoe zal dat over ongeveer vijf jaar zijn, wanneer hij met emeritaat gaat? Tot voor kort hadden we een vaste koster, nu werken we met een kostersdienst door vrijwilligers.

Nu is de kerkenraad nog bijna voltallig, maar zal dat zo blijven? Wat zal de toekomst zijn van onze Broeker Kerk? Kunnen we jongeren nog motiveren om mee te doen? Zo zijn er vele vragen.

Dit beleidsplan wil een *uitdaging* in uw midden leggen. Gaan we ‘gewoon’ door op de ons vertrouwde weg, die ons veel goeds gebracht heeft en brengt? Met als mogelijk gevolg dat de gemeente op een gegeven moment zó klein is, dat allerlei taken niet meer kunnen worden verricht? Of durven we te zoeken naar nieuwe, creatieve mogelijkheden? Bijvoorbeeld samen met gemeenten in de regio. We hopen, dat er in onze dorpsgemeenschap ook in de toekomst ruimte zal zijn voor een misschien heel kleine, maar zichtbare en gemotiveerde gemeente van Jezus Christus. Een teken van geloof, hoop en liefde ten dienste van alle mensen die op onze weg komen.

Hoofdstuk 1 *Een korte schets van de gemeente*

De kerkelijke gemeente van Broek in Waterland kenmerkt zich door grote betrokkenheid op elkaar en op de dorpsgemeenschap. De kerk staat in het centrum van het dorp, is gezichtbepalend. De kerktoren wijst omhoog, als symbool van het Geheim dat ons overstijgt. Zij is tegelijk symbool voor de openheid van de gemeente, naar buiten gericht. Het gebouw is zo een herkenbare ontmoetingsplek voor kerkelijke en andere activiteiten.

Kernwoord in onze kerkelijke gemeenschap is betrokkenheid. Deze krijgt vorm in openheid, ruimte, saamhorigheid, omzien naar elkaar, warmte en meeleven. Er is een vaste kern van mensen die de vieringen bijwonen. Zij zijn, met andere kerkleden, vaak zeer betrokken bij tal van activiteiten in en rondom de kerk. Ook bij niet-kerkleden is er vaak sprake van grote betrokkenheid bij de Broeker Kerk als plek van meditatie, concert, expositie, plek waar je kunt stilstaan bij de vragen rond zingeving, leven en dood.

De kerkelijke gemeente loopt al jaren getalsmatig terug. In 2015 bedroeg het ledental 188 (100 belijdende, 88 doopleden; exclusief niet gedoopte leden en meegeregistreerden). De leeftijdsopbouw laat een toenemende vergrijzing zien. Dat betekent dat gaandeweg de menskracht afneemt. Ook de financiële middelen staan onder druk. Eigendommen, zoals de pastorie, werden verkocht. Een betaalde koster is er niet meer en de predikantsplaats is teruggesloopt naar 0,33 Fte. Het eigendom van de Broeker Kerk is een geschenk vanuit de historie, maar vraagt nu en in de toekomst om veel inzet van mensen en gelden.

Hoofdstuk 2 *Visie op gemeente-zijn*

De Protestantse Gemeente Broek in Waterland behoort tot de Protestantse Kerk in Nederland, die zich ziet als een gestalte van Gods wereldwijde kerk. Onze kleine kerkgemeenschap is zo ingebed in Gods ‘missie’ in deze wereld en is daarom oecumenisch, pastoraal en diaconaal van karakter.

De Protestantse Kerk in Nederland roept de plaatselijke gemeenten op om ‘back to basics’ te gaan. Terug naar de kern. In een postchristelijke tijd en cultuur is de vraag: ‘Waarom zijn wij kerk? Wat inspireert ons als gelovigen? Wat zijn de diepe bronnen waaruit wij willen leven? Wie is God voor ons? Wat heeft Jezus ons te zeggen?’ Wij worden uitgedaagd om als mensen van en in deze tijd het geloofsgesprek aan te gaan.

In de kerk en naar buiten toe. Met wie maar wil. In respect voor ieders overtuiging. Als plaatselijke gemeente willen wij van harte deelnemen aan dit proces van 'back to basics'.

Wij zijn kerkgemeenschap in het dorp, maar maken deel uit van grotere verbanden. Te denken is aan de werkgemeenschap van predikanten in de regio, de classis^(*), de generale synode, en, in oecumenisch verband, de Raad van Kerken en de Wereldraad van Kerken. Wij willen ons geloof belijden en uit ons geloof leven vanuit respect voor anders- en niet-gelovigen.

Wij sluiten ons aan bij het belijden van de Protestantse Kerk in Nederland, zoals verwoord in haar kerkorde. Samen met de wereldwijde kerk belijden wij de Eeuwige als Vader, Zoon en heilige Geest. Op grond daarvan willen wij onszelf zien als:

a. *Een vierende gemeente*

Op zondag en andere bijzondere momenten komen wij samen om Gods liefde, die het diepst gestalte krijgt in Jezus Christus, te vieren. In de viering van Woord, Sacramenten, gebed, muziek en zang mogen wij de Eeuwige ontmoeten. Vanuit de viering worden wij gezegend de wereld ingezonden.

b. *Een lerende gemeente*

Wij zijn permanent leerlingen van de Heer. Wij mogen steeds opnieuw in de leer bij de bijbelse bronnen en de traditie van de kerk. In de leer ook bij inspirerende geloofsvoorbeelden van vroeger en nu. Wij putten dankbaar uit wat eerdere generaties ons gegeven hebben, om in de actualiteit van nu samen de weg van het evangelie te zoeken en te gaan.

c. *Een dienende gemeente*

Bewogenheid is een kernwoord in het leven van Jezus. Omzien naar elkaar, barmhartigheid, dienst aan hen die hulp en troost nodig hebben: daar willen we ons door laten inspireren, in gebed, pastoraat, diaconaat. Binnen de kerkelijke gemeente, maar ook gericht op de samenleving dichtbij en ver weg.

d. *Een getuigende gemeente*

Als kleine gemeenschap zijn wij ingeschakeld in Gods grote 'missie' van geloof, hoop en liefde. In woord en daad mogen wij 'zout der aarde' en 'licht der wereld' zijn, in navolging van Christus. In doen en laten, spreken en zwijgen, mag dit 'missionaire', getuigende karakter ons kenmerken.

(*) De classis-huidige-vorm zal waarschijnlijk in 2018 worden opgeheven. In plaats daarvan komt de regionale classis, die heel Noord Holland zal bevatten. De bedoeling is, dat er regelmatig ontmoetingen worden georganiseerd van gemeenten in de regio. Deze en andere wijzigingen hangen samen met de beweging 'Back to basics', die de generale synode van onze kerk heeft ingezet op weg naar 'Kerk 2025'.

Hoofdstuk 3

De kerk midden in de dorpsgemeenschap

De *kerkgemeenschap* staat midden in de dorpsgemeenschap en wil dat ook blijven. Ook als Broek in Waterland een 'deelgemeente' zou worden van een grotere kerkgemeenschap in de regio. Het is vanzelfsprekend om mee te werken aan bijvoorbeeld de 4 en 5 mei viering, het voortouw te nemen bij het inzamelen van voedsel en kleding voor mensen in gebieden waar hier tekort aan is of mee te werken aan projecten van de voedselbank. Wij willen vrijheid voor mensen en meningen en werken daarom samen met Amnesty om met elkaar iets te bereiken. Het is van belang dat dit werk ook door een kleinere gemeenschap wordt voortgezet.

Het *kerkgebouw* staat ten dienste van de samenleving. Al vele jaren is ons kerkgebouw beschikbaar voor vergaderingen, concerten, exposities, begrafenissen en sinds enkele jaren ook voor het burgerlijk huwelijk. De kerk is gedurende het zomerseizoen open voor gasten en toeristen uit binnen- en buitenland.

In 2013 zijn we gestart met ons te oriënteren op een proces om hier meer structuur in te brengen en de nevenbestemming van de kerk vast te leggen in het nieuwe bestemmingsplan en vergunningen. Hierbij gaat het er ook om het beheer bij een 'dorpse' stichting onder te brengen en de beheerder meer mogelijkheden te geven om te ondernemen. Het ligt in het voornemen om hier op zo kort mogelijke termijn een besluit over te nemen.

Er zijn twee redenen om dit proces voort te zetten. Enerzijds ontstaat er een financieel tekort bij het huidig gebruik, zeker wanneer we regelmatig ordelijk onderhoud plegen. Anderzijds ontbreekt het aan kennis en tijd bij de huidige bestuurders en in de kerkgemeenschap (*); het wordt dan moeilijk om over tien of twintig jaar het gebouw nog goed te beheren. De keuze die gemaakt wordt is een 'breder dorpsbeheer'. Dat is een lijn die gedeeld wordt door de kerkenraad, de kerkgemeenschap en het dorp. De komende periode willen we dit verder uitwerken. Over de vraag naar het eigendom van het kerkgebouw (in eigendom houden of overdragen aan een stichting) is nog geen helderheid. We willen daar in de komende periode wel een besluit over nemen, maar pas nadat de (kerk)juridische aspecten goed in beeld zijn en kerkenraad en kerkgemeenschap zich daarover een breed gedragen mening hebben gevormd.

Hoofdstuk 4 *Werkvelden*

Alle actieve groepen in onze gemeente is gevraagd mee te denken over dit beleidsplan. De respons hierop was groot. Via een enigszins aangepaste vragenlijst die in De Kerkklok is gepubliceerd, hebben enkele gemeenteleden gereageerd. Hieruit spreekt een grote betrokkenheid. In de bewoording hieronder is ervoor gekozen om dichtbij de eigenheid van de verschillende bijdragen te blijven.

DE EREDIENST

Voorganger en liturgie

Nu de predikantsplaats teruggebracht is naar 0,33 Fte, kan de eigen predikant nog in ongeveer eenderde van de diensten voorgaan. Meer dan voorheen doen wij daarom een beroep op gastpredikanten. Wij hebben goede ervaringen met een vrij kleine groep vaste gastvoorgangers en willen daarmee doorgaan. Regelmatige (roulerende) inzet van de predikanten van Monnickendam en Zuiderwoude-Uitdam stimuleren wij. We hechten aan een zorgvuldige orde van dienst, waarbij samenwerking tussen predikant en (cantor) organist belangrijk is. Evenzeer hechten wij aan een bijbelse verkondiging die ons bemoedigt en inspireert en ons stimuleert om in de actualiteit te zoeken naar wat het evangelie ons voorhoudt.

Omdat we veel met gastpredikanten werken is het moeilijk een vaste lijn af te spreken in liturgie en lezingenrooster. In grote lijnen volgen wij Orde I uit het Dienstboek deel I van de PKN. Meestal sluiten wij aan bij de lezingen van het Gemeenschappelijk Leesrooster.

De dienst van lectoren ervaren wij als verrijking; we streven ernaar om de (kandidaat) lectoren toe te rusten voor hun taak. Omdat een beamer in onze kerk niet tot de reële mogelijkheden behoort waarderen wij een gedrukte liturgie, voor zover deze een toegevoegde waarde heeft.

Cantorij

Medewerking van de cantorij geeft een meerwaarde aan de kerkdienst. De cantorij ondersteunt de zang en houdt zo samen met de gemeente de lofzang gaande. De repetities op dinsdag zijn belangrijk, ook voor de onderlinge saamhorigheid. Cantorij en dirigent voelen zich door de gemeente gewaardeerd. Zorgelijk is dat de stemmen ouder worden, dat er geen aanwas is van jongeren, waardoor de kwaliteit onder druk staat en het steeds moeilijker wordt om vierstemmig te blijven zingen. Meer samenwerking met zangers uit Zuiderwoude bij gezamenlijke diensten werkt goed.

Liturgische Bloemengroep

De bloemengroep is een hechte, inspirerende groep die een toegevoegde waarde heeft bij kerkdiensten, met name bij speciale diensten, Advent en Veertigdagentijd. Financieel is er ondersteuning vanuit de diaconie. De groep volgt het leesrooster van de PKN, maar door wisselende predikanten is een vaste lijn aanhouden lastig. Even aandacht bij de mededelingen voor de bloemen is zinvol. Goed verzorgde bloemen tijdens de periode van Kerk Open blijft een punt van aandacht.

Welkomstcommissie

Een groep gemeenteleden zorgt ervoor dat de kerkgangers in de kerk welkom worden geheten en eventueel wegwijs gemaakt. Ook zorgen zij dat ieder in de viering de beschikking krijgt over een Liedboek, eventueel met een gedrukte liturgie.

Kinderactiviteiten

De werkgroep wil kinderen verhalen, waarden en normen waar de kerk voor staat meegeven en iets van de sfeer en gewoontes van de kerk, zodat 'kerk' niet iets geheel onbekends voor hen is.

Voorlopig zijn er genoeg mensen om dit werk te dragen, al is aanvulling wenselijk. De deelname van kinderen aan activiteiten loopt wat terug. Hoewel ouders en andere bezoekers enthousiast zijn en bereid om hand- en spandiensten te verrichten, hebben zij doorgaans geen behoefte aan een sterkere band met de kerk. Te hopen is dat de drempel lager wordt als het kerkgebouw meer 'van het hele dorp' wordt. Wellicht is het soms mogelijk om aan te sluiten bij kinderactiviteiten in de regio, maar de band met de eigen kern is belangrijk.

HET KERKGEBOUW

Kerkrentmeesters

Ook al is de kerk gericht op 'mens en geest', een zakelijk beheer is noodzakelijk. Dankzij de inzet van veel mensen gaat er heel veel goed. Tal van activiteiten worden door vrijwilligers stilzwijgend en met grote betrokkenheid gedaan. Maar dit zal niet automatisch zo door gaan. Nogal wat vrijwilligers zijn op leeftijd en aanvulling van jongeren is niet te verwachten.

Daarom is een onderzoek gestart om het kerkgebouw in een grotere gemeenschap onder te brengen. Meer handen kunnen op die manier actief worden. De financiën lopen terug, maar dat is niet het grootste probleem. Er zijn de afgelopen jaren ingrijpende bezuinigingen gerealiseerd: de predikantsplaats is teruggebracht naar 0,33 Fte en het kosterschap wordt door vrijwilligers ingevuld; ook is de pastorie verkocht.

Nu is de aandacht vooral gericht op de toekomst van het kerkgebouw, beheer en eigendom. Het komt er de komende tijd op aan of de kerkgemeenschap bereid is om grote stappen te zetten. Veel zullen we samen doen met Monnickendam en Zuiderwoude-Uitdam, maar een aantal zaken moeten op het niveau van het dorp blijven.

Kerk schoonhouden

De 'kerkstuffers' zorgen dat het kerkgebouw netjes en verzorgd blijft. Ook hier is voldoende menskracht een knelpunt; de leeftijd van de vrijwilligers ligt hoog en vervanging is moeilijk te regelen. Daarom zal er nagedacht moeten worden over eventueel ingehuurde krachten. Goede coördinatie van dit werk is naar de toekomst toe erg belangrijk.

Kerk Open

Deze activiteit is belangrijk om geld te genereren voor het onderhoud van het kerkgebouw en voor de bezoekers om kennis te maken met deze mooie kerk. Via oproepen in de Broeker Gemeenschap melden zich tot nu toe steeds voldoende vrijwilligers. Veel buitenkerkelijke Broekers doen hieraan mee, omdat ze een bijdrage willen leveren aan het gebouw. Al tijdens worden de te verkopen boeken ingezameld op één adres, dat wordt in de toekomst een knelpunt. De inkomsten van Kerk Open komen voor 60% uit verkoop van boeken. Het zou goed zijn om bezoekers meer te attenderen op de mogelijkheid om geld te doneren en om te betalen voor toiletgebruik. Het behoud van het kerkgebouw met zijn vele openbare functies heeft voor ons prioriteit.

Rommelmarkt en Broekermarkt

Ook deze activiteiten zijn er om geld te genereren voor het onderhoud van het kerkgebouw. Veel mensen van binnen en buiten de kerk vinden het leuk om hieraan mee te doen. Beide activiteiten lopen goed en leveren voldoende geld op. Voor het knelpunt 'inleverpunt van spullen' is een goede oplossing gevonden.

PREDIKANT EN PASTORAAT

Predikant

Hoe de toekomst van de onze gemeente ook zal zijn, belangrijk is dat er een vrijgestelde kracht is die samenbindend is. Een predikant gaat regelmatig in kerkdiensten voor, speelt een belangrijke rol in het pastorale werk en kan kerkenraad en gemeente inhoudelijk toerusten en stimuleren.

Op de predikantsplaats is al fors ingeleverd. Naar de toekomst toe is intensieve samenwerking in de regio noodzakelijk, bv. om t.z.t. samen één predikant te beroepen, eventueel aangevuld met een parttime predikant of kerkelijk werker met een bijzondere opdracht (bv. jeugdwerk).

Er is een warme sfeer in de gemeente, met veel betrokkenheid bij gemeente, kerkdiensten en kerkgebouw. Knelpunt is de geringe betrokkenheid van jonge(re) ouders en dus kinderen en jongeren. Overleg met jeugdwerkers in de regio biedt wellicht kansen. Ook is te overwegen om af en toe een kerkdienst te houden die speciaal op jongeren en hun ouders is gericht.

Pastoraat

Naar elkaar omzien, zorgen voor samenhang en onderling contact, contact behouden met gemeenteleden die niet (meer) regelmatig in de kerk komen, bezoeken van oudere gemeenteleden en jonge gezinnen: dat zijn wezenlijke pastorale taken.

Predikant, ouderlingen en een bezoekgroep ouderenpastoraat hebben hierin een bijzondere taak. Positief is dat er binnen de gemeente ook groepen ontstaan die elkaar regelmatig, al dan niet bij een maaltijd, ontmoeten en op die manier onderling contact houden. Wij steunen het (waar nodig) uitwisselen van ambtsdragers in de regio.

ONZE DIENST AAN DE WERELD

Diaconie

Het diaconale werk vormt het sociale gezicht van de kerk naar de maatschappij: steun aan mensen in nood, vluchtelingen, gevangenen etc. De diaconie is betrokken bij de Waterlandse WMO raad en de Werkgroep Werelddiaconaat Waterland. Taken zijn o.a. de Tafeldienst bij Avondmaalsvieringen, aandacht vragen voor collectes en diverse acties, beheer van het diaconale vermogen. Wij willen kerkleden en dorpsgenoten meer stimuleren om suggesties te doen voor goede doelen; en ook beleid ontwikkelen op het gebied van individuele hulpvragen, ook door instroom van asielzoekers.

Op termijn is voldoende menskracht een knelpunt; naast baan en zorg thuis is het moeilijk om tijd in de ruimten voor kerkenwerk.

Werkgroep Kerk in Actie

Het is belangrijk om vanuit de kerkelijke gemeente steun te geven aan ontwikkelingsprojecten. Kerk in Actie steunt wereldwijd initiatieven van de lokale bevolking en de plaatselijke werkgroep belicht en ondersteunt jaarlijks één project uit haar programma. Afwisselend een diaconaal-, zendings- of Kinderen in de Knel-project. Knelpunt is het gebrek aan menskracht, waardoor alles nogal moeizaam verloopt. Samenwerking in de regio en werving van nieuwe leden kan een oplossing bieden.

Amnesty International

Elke maand wordt een brief onder de aandacht gebracht van kerkenraad en gemeente, die kan worden ondertekend en verstuurd. Zo lang er voldoende diakenen zijn, loopt dit goed; vervanging op termijn is nodig. Een link op de kerksite naar de Amnestysite is wenselijk.

Wereldwinkel

De functie van Wereldwinkel is niet langer nodig. Op veel plaatsen zijn tegenwoordig Fairtrade producten verkrijgbaar. Eind 2016 zullen de activiteiten van de Wereldwinkel in de Broeker Kerk worden beëindigd.

KERKBESTUUR

Kerkenraad

De sfeer in de kerkenraad is goed en opbouwend. Tot nu toe lukt het vrij goed om de kerkenraad getalsmatig op peil te houden, maar naar de toekomst toe is dit een zorgelijk punt. Meer samenwerking in de regio kan enige verlichting geven. Het kan zijn, dat de vernieuwde Kerkorde van onze kerk – die naar verwachting in de loop van 2018 in werking zal treden – kleine gemeentes wat meer lucht zal geven. Te overwegen is om ervaren kerkenraadsleden die aftreden, te vragen of ze bereid zijn om in voorkomende gevallen als adviserend lid deel te blijven nemen aan de kerkenraad. (*)

(*) Het vasthouden en doorgeven van kennis is een belangrijk punt van aandacht. In de kerkenraad is momenteel voldoende kennis van zaken aanwezig. Kennis met name op diaconaal en kerkrentmeesterlijk terrein. De kerkenraad kan ook een beroep doen op kennis die buiten de kerkenraad aanwezig is, bijvoorbeeld bij oud-kerkenraadsleden. Een zorg is hoe we deze kennis vast kunnen houden in een situatie van verdere krimp.

Raad van Kerken Broek in Waterland

De Raad is een werkgroep die bestaat uit Broeker leden van de RK Parochie (Monnickendam) en leden van de Protestantse Gemeente Broek in Waterland.

Samenwerking tussen kerken is belangrijk. De Raad, die in 2016 haar 25 jarig bestaan heeft gevierd, wil graag vorm geven aan oecumenische vieringen voor alle Broekers. De min of meer traditionele vormen van kerkdiensten blijken niet inspirerend en aantrekkelijk genoeg. Dat is niet alleen een Broeker probleem. De Raad stelt zich regelmatig de vraag hoe we meer mensen kunnen bereiken. Wat meer financiële armslag is wenselijk om bv. een aansprekend koor uit te nodigen.

Naast vieringen organiseert de Raad een Kerstzangdienst voor alle Broekers; alle koren van het dorp en Zuiderwoude werken hieraan mee; samen zingen met dorpsgenoten! In samenwerking met de diaconie wordt vier keer per jaar een inzameling gehouden voor de voedselbank.

Stimulerend is het goede contact met voorgangers uit alle kerken in Monnickendam en omgeving. Samenwerking in de regio is dan ook heel belangrijk, maar we pleiten er tegelijk voor om de kerk van Broek zo lang mogelijk open te houden voor kerkelijke, religieuze en culturele dorpsactiviteiten.

COMMUNICATIE

Kerkblad De Kerkklok en Website

Het regelmatig verschijnende orgaan De Kerkklok vervult een belangrijke functie met het oog op de informatievoorziening vanuit onze Protestantse Gemeente. Het blad verschijnt eens per zes weken en wordt gelezen door kerkleden en ook vrij veel niet-kerkleden. Drie keer per jaar wordt het blad in het hele dorp verspreid.

De redactie verwacht de komende jaren geen problemen wat betreft menskracht en financiële middelen. Zij staat positief ten opzichte van samenwerking met de redacties van de kerkbladen van Monnickendam en Zuiderwoude-Uitdam; de verschillen tussen de bladen lijken nu nog te groot om tot een gezamenlijk blad over te gaan. Regelmatige evaluatie met de kerkenraad (bv. via de predikant) wordt op prijs gesteld. De website van onze gemeente wordt regelmatig geactualiseerd.

VORMING EN TOERUSTING

Kerkplein Waterland

Kerk naar buiten, openheid naar anderen, is een belangrijk onderdeel van kerk zijn. Kunst, cultuur en religie omvatten een ruim terrein, waar we graag zoveel mogelijk mensen willen ontmoeten. Hier liggen kansen voor 'kerk in de samenleving' die we nog beter kunnen benutten.

In deze activiteit wordt samenwerking met omliggende gemeentes al in praktijk gebracht. Er zijn directe lijnen naar de diverse kerkbesturen. De organisatie loopt goed, zowel wat publiciteit, financiën als menskracht betreft. De belangstelling voor de activiteiten is matig tot heel goed.

Gesprekskring

Het is zinvol om als (kleine) groep gemeenteleden elkaar te ontmoeten rondom de Bijbel, met elkaar na te denken over ons geloof, onze vragen, hoop en twijfels. Een open sfeer is heel belangrijk: respect voor elkaars mening en wederzijds vertrouwen.

Deelname van de predikant is stimulerend en door inhoudelijke kennis onmisbaar. Aan deze kring zouden heel goed belangstellenden uit de regio kunnen meedoen. We willen dit vooral richting Zuiderwoude-Uitdam inbrengen en ook de kerkenraad vragen om 'vorming en toerusting' eens tot een gesprekspunt te maken.

Hoofdstuk 5 *Kansen en bedreigingen*

KANSEN

Er is een schitterende kerk. Het grootste openbare gebouw in het dorp waar veel mensen tegelijk bijeen kunnen komen. Toegankelijk en centraal. Op een prachtige locatie. Het gebouw is in behoorlijke staat van onderhoud. Er is een grote groep vrijwilligers die via kerk open, rommelmarkt, kerkstoffen en vrijwillig kosterschap menskracht levert. Het dorp heeft het gebouw diep in het hart gesloten en de verwachting is dan ook dat bij een goede insteek de portemonnee structureel getrokken zal worden.

Er is een kleine, maar actieve kerkelijke gemeente. Er is een prima orgel beschikbaar en een actieve cantorij. Met betrokken, kundige en beschikbare organisten. Ook staat er standaard een vleugel ter bespeeling.

Wij zijn verregaand onderweg om het *beheer* van het kerkgebouw over te dragen aan een 'dorpse' stichting waarbij enkele bestuurders van de kerk betrokken zijn, verder wordt deze stichting bestuurd door vertegenwoordigers uit het dorp. Op deze wijze verwachten wij meer activiteiten naar het kerkgebouw te trekken, meer specialismen aan te trekken voor een goed beheer, en de betrokkenheid van het dorp te vergroten.

De diaconie beschikt over het vermogen om haar taken te vervullen, zowel via Kerk in Actie en de Werkgroep Werelddiaconaat Waterland, als plaatselijk zoals de voedselbank en WMO-overleg.

De kerkelijke gemeente is deel van Waterland en kan daar ook binnen samenwerken. De gezamenlijke predikant is daar een voorbeeld van, maar ook Kerkplein Waterland. Er zijn gezamenlijke diensten met Zuiderwoude en Monnickendam. Er is een kerkblad en website.

Kortom een goede basis, maar naar de toekomst toe zijn er bedreigingen.

BEDREIGINGEN

Voor het kerkgebouw is de exploitatie het belangrijkste zorgpunt. De kosten van verwarming zijn een grote jaarlijkse kostenpost. Natuurlijk zijn de kosten van het onderhoud ook een uitdaging. Maar met het verminderende aantal leden en het procentueel grote aantal oudere leden van de kerk kunnen we in de (nabije) toekomst onze taken niet meer volbrengen zoals in eerdere jaren. Op den duur gaat dit voelen als tekortschieten. De druk op zittende bestuurders wordt te groot.

De vergrijzing van de kerkgemeenschap en de vrijwilligers is daarom een punt van zorg. Het meest zorgelijke daarbij is dat er geen instroom van anderen is. Initiatieven rond Kerst en Palmpasen hebben veel jongeren bereikt. Kansen zouden er misschien in de toekomst kunnen liggen als we met een (betaalde) jeugdwerker jongeren kunnen binden; daar is samenwerking in de regio voor nodig. Bestuurlijke invulling wordt moeilijker. Misschien is het mogelijk om te experimenteren met een kern-kerkenraad met daaromheen tijdelijke (doel) werkgroepen. Of met oud-kerkenraadsleden die oproepbaar zijn als adviesleden.

De ernstigste bedreiging voor de kerkelijke gemeente zou het verdwijnen van de kerk zijn als plaats van samenkomst uit het dorp. Het beleid is erop gericht om juist dat te voorkomen.

Een bedreiging van een andere categorie kan voortkomen uit het beleid van de landelijke kerk. Het proces van *Kerk 2025* ('Back to basics') is noodzakelijk om de kerk bij de tijd te brengen, om met

elkaar weer te zien dat het voor alles om de inhoud gaat. Dat dit proces ook financiële bezuinigingen op landelijk niveau met zich meebrengt, is niet te voorkomen.

Onze zorg betreft de tendens van verzakelijking die wij proeven achter enkele ontwikkelingen. Zo wordt het kerkelijke traject van advisering van gemeenten opgeheven, als ook de werkbegeleiding van predikanten. Wat ervoor in de plaats komt, moet zich nog bewijzen. Datzelfde geldt voor de nieuwe classicale structuur, die in de loop van 2018 zal worden ingevoerd. Of die werkelijk de beoogde kwaliteitsverbetering zal betekenen, ook met het oog op ontmoeting van gemeentes in de regio, zal moeten worden afgewacht.

Hoofdstuk 6 *Communicatie*

Goede, zorgvuldige communicatie is van groot belang. We kunnen dan denken aan de onderlinge communicatie, de omgang met elkaar, in de kerk, op straat – hoe gaan we om met elkaar, hoe spreken we over elkaar, hoe praten we over de kerk, hoe gaan we om met de sociale media? Wij willen met elkaar verder werken aan een onderlinge communicatie, die hoort bij de gemeente van Christus.

Bij communicatie kunnen we ook denken aan communicatie naar buiten. Hoe zijn we als kerkgemeenschap, maar ook als individuele gelovige, present in de samenleving? Wat stralen we uit? Hoe is onze omgang met mensen buiten de kerk? Wij willen met elkaar verder werken aan een houding van openheid en respect.

Bij communicatie naar buiten kunnen we verder denken aan allerlei media waarvan we gebruik kunnen maken: De Kerkklok, de website van onze kerkelijke gemeente, de Broeker Gemeenschap, streekbladen, Omroep Pim, Kerkplein, sociale media etc. Wij nemen ons voor om, nog meer dan nu het geval is, op positieve en creatieve wijze gebruik te maken van deze media. Wij vinden het belangrijk om ook op deze manier 'de kerk' in te brengen in het geheel van onze dorpsamenleving.

Hoofdstuk 7 *Overige beleidsvoornemens, ideeën en voorstellen*

In hoofdstuk 4 (Werkvelden) zijn diverse beleidsvoornemens genoemd; de hoofdlijnen halen we hier terug. In de enquête zijn door verschillende groepen en gemeenteleden ideeën ingebracht en voorstellen gedaan. Sommige daarvan zijn verwerkt in hoofdstuk 8 (Prioriteiten), andere verzamelen we in dit hoofdstuk.

Beleidsvoornemens in hoofdlijnen

- Het behoud van de Broeker Kerk als plek van eredienst.
- Het werken aan een Broeker Kerk ten dienste van de hele dorpsgemeenschap.
- Het nemen van breed gedragen besluiten t.a.v. beheer en eigendom van het kerkgebouw.
- Het positief inzetten op een verdergaande samenwerking in de regio.
- In aansluiting bij de landelijke PKN-beweging 'Kerk 2025' zoeken naar inhoudelijke 'back to basics' (terug naar de kern van ons geloof en kerk-zijn).

- Mogelijkheden om jongeren meer bij de kerk te betrekken, in samenwerking met de regio.
- Met de kerkmusicus en de predikant stimuleren van kerkmuziek en zang.
- Een klein, maar vitaal kerkbestuur, waarbij de mogelijkheden van taakgroepen en inzet van oud-kerkenraadsleden worden onderzocht.
- Een open, respectvolle en verbindende communicatie naar binnen en naar buiten.

Overige voorstellen

- Werken aan aansluiting met de Broeker gemeenschap ook door meer gebruik te maken van moderne communicatiemiddelen.
- Vaak gezamenlijke diensten met Zuiderwoude-Uitdam en Monnickendam.
- Mogelijkheid bieden om 'voorkeursliederen' op te geven.
- Zoeken van samenwerking met andere groepen die spiritueel bezig zijn, zonder opgave van eigen identiteit.
- Loop niet te hard van stapel en betrek kerkleden en niet kerkelijke leden bij de besluitvorming.
- Moed houden!

Hoofdstuk 8 *Prioriteiten*

Er gebeurt van alles in ons dorp en in en rondom onze kerkelijke gemeenschap. Alles is van belang, bij vrijwel alle activiteiten zijn vrijwilligers betrokken en ervaren we veel betrokkenheid. Als kerkenraad willen we onze waardering uitspreken voor alle vrijwilligers die – soms al vele jaren – hun steentje bijdragen!

Uit het vele stippen we vijf punten aan die, naar de mening van de kerkenraad, extra aandacht verdienen in de komende periode.

Eredienst

Wij willen ons fraaie kerkgebouw graag blijven gebruiken voor de zondagse erediensten. Ondanks toenemende vergrijzing worden de vieringen door 30 à 50 mensen bezocht, meest uit eigen gemeente en soms ook door mensen van buiten. De Broeker Kerk wordt ervaren als een bijzondere, historische plek van samenkomst die, ook als er weinig mensen zijn, warmte uitstraalt en een gevoel van 'bij elkaar horen'. Zo lang als het kan willen wij goede en zinvolle vieringen blijven organiseren die aansluiten bij onze kerkelijke gemeente.

Wij prijzen ons gelukkig met een prachtig orgel, een bekwame cantororganist, goede vervangerorganisten, de cantorij, een eigen predikant en een groep min of meer vaste gastvoorgangers. De ervaringen met gezamenlijke diensten, met Zuiderwoude-Uitdam en Monnickendam, zijn erg positief, zo ook met de in 2016 gestarte gezamenlijke Veertigdagenvespers, waarmee de zinvolle traditie van vespervieringen in de Broeker Kerk wordt voortgezet en verbreed.

Wij willen bezien of er behoefte is aan diensten die aantrekkelijk zijn voor meer randkerkelijke gemeenteleden en jonge gezinnen. Daarbij willen we samenwerken met de groep 'Kinderactiviteiten', maar ook met de lokale Raad van Kerken.

Kerkmuziek

In de vieringen spelen zang en muziek een wezenlijke rol. De liederen in onze vieringen worden doorgaans gekozen uit het *Liedboek – Zingen en bidden in huis en kerk*; passende liederen uit andere bundels ervaren we als een verrijking. Dat willen we graag behouden en zo mogelijk intensiveren. De

organist heeft in de diensten een dragende rol wat betreft de begeleiding van de gemeentezang en in de keuze en uitvoering van de zelfstandige orgelmuziek. Wij hopen dat de cantorij haar bijdrage kan blijven leveren aan de diensten, eventueel versterkt met zangers van buiten. Bij speciale diensten kunnen ook externe musici of koren uitgenodigd worden. Belangrijk is dat woord en muziek op elkaar afgestemd worden. Goed overleg met de dienstdoende predikant is daarom noodzakelijk. Wij vragen van organist, predikant en andere betrokkenen om samen te komen tot vernieuwing en verbreding van het muzikale aanbod.

Kerkgebouw

Behalve als plek van eredienst willen we de Broeker Kerk graag in stand houden als ontmoetingsplek voor het hele dorp. Velen voelen zich bij het kerkgebouw betrokken, mensen van binnen en buiten de kerk. De kerk speelt een belangrijke rol bij uitvaarten, maar ook bij tal van dorpsactiviteiten, exposities, concerten, Kerk Open etc. De kerkenraad zal, gesteund door de kerkgemeenschap en met het college van kerkrentmeesters als voortrekkers, plannen verder uitwerken om het beheer van de kerk in een brede stichting onder te brengen. In deze stichting zal de kerkenraad vertegenwoordigd zijn en zal de kerkelijke functie van het gebouw worden gewaarborgd. Door te streven naar een stichtingsvorm wordt het draagvlak vergroot, zowel wat menskracht als wat financiën betreft. In de komende jaren hopen we duidelijkheid te krijgen over de voor- en nadelen van het overdragen van het eigendom en daarover, indien mogelijk, een beslissing te nemen, steeds in nauw overleg met de kerkelijke gemeenschap.

In de tussentijd zullen we alles in het werk stellen om het kerkgebouw in goede staat te houden of te brengen, en op een verantwoorde manier te (laten) beheren.

Samenwerking in de regio

Al enkele jaren zijn we als Protestantse Gemeente Broek in Waterland in gesprek met Monnickendam en Zuiderwoude-Uitdam (project SaGe). Voorjaar 2016 zijn de verkennende gesprekken overgegaan in een regelmatig overleg van de drie moderamina (dagelijkse besturen van de kerkenraden). In deze ontmoetingen heerst een opbouwende sfeer die het mogelijk maakt om op tal van gebieden steeds meer met elkaar samen te werken. De 'Broeker inzet' is om in een rustig, maar gestaag tempo en stapsgewijs toe te werken naar een vorm van streekgemeente met lokale wijkraden; en naar het t.z.t. gezamenlijk beroepen van predikant(en) en eventueel een kerkelijk werker met bijzondere opdracht. Dat kan alleen als de drie partners in dit proces dit samen willen. Nu al kan de samenwerking op gebieden als diaconaat, pastoraat, eredienst, vorming en toerusting (Kerkplein), jeugdwerk, kerkbladen en communicatie naar buiten, worden geïntensiveerd. Eventueel is 'samenwerking met verschillende snelheden' mogelijk: gezamenlijke diensten met Monnickendam en Zuiderwoude blijken veel enthousiasme op te roepen en ook een cantorij samen met zangers (m/v) uit onze buurgemeente willen we stimuleren.

Samenwerking in de regio zien wij nadrukkelijk ook als *oecumenische* samenwerking. Er is een goede relatie met de RK parochie van Monnickendam; wij willen ons inzetten om ook Zuiderwoude-Uitdam bij de plaatselijke Raad van Kerken te betrekken.

Ontmoeting in en buiten de kerk

Er zijn in onze kerkgemeenschap en ons dorp vele plekken en momenten van ontmoeting, in en buiten de kerk. Wij willen werken aan een kerk die open staat voor wie maar wil. Maar wij willen ook graag – met behoud van eigen identiteit – zoeken naar manieren om intensief te participeren in zinvolle dorpsactiviteiten. Voorbeelden daarvan zijn het 'lichtjesritueel' rond Allerheiligen/ Allerzielen, de Broeker feestweek, herdenkingen.

We zijn van plan om contact te leggen met jonge mensen die hun huwelijk kerkelijk hebben laten inzegenen en kinderen hebben laten dopen.